

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/2001 vp

Hallituksen esitys muovailtavien räjähteiden merkitsemistä tunnistamista varten koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä kesäkuuta 2001 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen muovailtavien räjähteiden merkitsemistä tunnistamista varten koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta (HE 95/2001 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikönpäällikkö Marja Lehto, ulkoasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jukka Lindstedt, oikeusministeriö
- ylitarkastaja Tapani Koivumäki, kauppa- ja teollisuusministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi yleissopimuksen muovailtavien räjähteiden merkitsemisestä tunnistamista varten. Yleissopimus tehtiin Montrealissa 1 päivänä maaliskuuta 1991 ja se tuli kansainvälisesti voimaan 21 päivänä kesäkuuta 1998. Yleissopimus velvoittaa sopimuspuolet kieltämään ja estämään tiettyjen, sopimuksen mukaisella tavalla merkitsemättömien muovailtavien räjähteiden valmistuksen alueellaan sekä niiden siirtämisen alueelleen tai alueeltaan. Merkitsemisen tarkoituksena on parantaa räjähteiden havaittavuutta esimerkiksi lentoasemien samoin kuin muiden lii-

kennemuotojen ja muiden kohteiden turvatarkastuksissa.

Tarkoituksena on eduskunnan hyväksyttyä yleissopimuksen tallettaa yleissopimuksen hyväksymiskirja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) huostaan. Yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua hyväksymiskirjan tallettamisesta. Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta samoin kuin räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta. Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin yleissopimus.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleissopimus muovailtavien räjähteiden merkitsemisestä tunnistamista varten on yksi Yhdistyneiden kansakuntien piirissä laadituista kahdestatoista terrorismin vastaisesta yleissopimuksesta. Terrorismi on maailmanlaajuinen ongelma, jonka torjuminen vaatii laajaa kansainvälistä yhteistyötä. Yhteistyön merkitys on korostunut viimeaikaisten terrori-iskujen valossa. Suomi tuomitsee terrorismin kaikissa muodoissaan. Valiokunta korostaa, että terrorismin vastainen toiminta on osa Euroopan unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja että sopimuspolitiikka on osa tätä toimintaa.

Suomi on osallistunut aktiivisesti terrorismin vastaisiin sopimusneuvotteluihin. Johdonmukainen sopimuspolitiikka on yksi keskeinen keino kansainvälisen terrorismin torjumiseksi. Terrorismin vastaiset yleissopimukset luovat pohjan yhdenmukaisille säännöksille valtioiden sisäisessä lainsäädännössä ja vakiintuneille menettelytavoille kansainvälisessä yhteistyössä terrorismin torjumiseksi.

Suomi on hyväksynyt 10 keskeistä terrorismin vastaista yleissopimusta. Euroopan Unionissa seurataan tarkasti keskeisten terrorismin vastaisten sopimusten ratifiointitilannetta kussa-

kin jäsenmaassa. EU pyrkii lisäksi aktiivisesti edistämään näiden sopimusten ratifiointia kolmansissa maissa. Hyväksytyjen yleissopimusten lisäksi Suomi on allekirjoittanut tässä hallituksen esityksessä puheena olevan yleissopimuksen, terrorististen pommi-iskujen vastaisen yleissopimuksen samoin kuin terrorismin rahoituksen vastaisen yleissopimuksen. Valiokunta katsoo, että terrorismin nykyisen luonteen huomioon ottaen on tärkeää, että terrorismin vastaisessa toiminnassa korostetaan terrorismin rahoituksen ehkäisemistä. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi hyväksyy edellä mainitut allekirjoitetut sopimukset mahdollisimman nopeasti.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Montrealissa 1 päivänä maaliskuuta 1991 tehdyn yleissopimuksen muovailtavien räjähteiden merkitsemisestä tunnistamista varten ja,

että lakiehdotukset hyväksytään muutamattomina.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Liisa Jaakonsaari /sd
jäs. Ulla Anttila /vihr
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Antti Kalliomäki /sd
Bjarne Kallis /kd
Kimmo Kiljunen /sd
Juha Korkea-aho /kesk

Outi Ojala /vas
Sirpa Pietikäinen /kok
Mirja Ryynänen /kesk
Martti Tiuri /kok
vjäs. Kari Myllyniemi /kesk (osittain)
Esko-Juhani Tennilä /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Raili Lahnalampi.